

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1879. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden Onsdagen den 15 Januari 1879, samt de af Första Kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, och Andra Kammarens samtliga ledamöter kallats att samma dag till Hans Excellens Herr Statsministern och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt 32 § Riksdagsordningen; så och efter det granskningen af de nämnda dag aflemnade fullmakter försiggått och desamma blifvit till ledamöterna återställda, sammanträdde Riksdagens Första Kammar i den uti Riksdagens hus för Kammaren anordnade samlingssal.

Fredagen den 17 Januari.

Kl. 10 f. m.

Herr *Mannerskantz* framträdde till talmansbordet och yttrade: Då jag, likasom under de trenne sist förflutna åren, med stöd af grundlagens bud, nu framträder för att öppna Första Kammarens förhandlingar vid en börjande riksdag, känner jag mig manad att med några ord rigta uppmärksamheten å betydelsen af den representativa verksamhet, som förestår under den tre-åriga riksdagsperiod, som efter skedt nyval af en stor del af den ena och hela antalet af den andra Kammarens medlemmar har inträdt. De gjorda valen hafva visserligen denna gång likasom vid föregående likartade tillfällen inom vårt, äfven i detta afseende framför de flesta andra länder lyckliga land, försiggått utan tecken till sådana skarpa meningsstrider, som inom andra samhällen allt för ofta framkalla oro, split och söndring, — men den nya representationen framträder dock i så väsentlig personel omgestaltning, att man väl kan känna sig oviss, icke om dess allvarliga afsigt, men om dess förmåga att med en stark och enig viljekraft och insigtsfullt omdöme om hvad för oss bäst behöfves kunna utföra det viktiga arbete, som är henne förelagdt, och hvartill hörer — ibland och framför andra angelägenheter — ej blott lösningen af den gamla stora samhällsfråga, som den ännu fullkomligt olöst fått i arf efter flera sina föregångare, utan äfven den nyuppkomna å vår sjelfständiga ställning ibland andra folk nästan lika mycket inverkande frågan, huru vi från en långt olycks-

bringande tillbakagång skola kunna bevara vårt mångåriga kraftiga oafbrutna materiella framåtskridande.

Det visar sig i dubbelt afseende hafva blifvit försummadt att taga rätt vara på och väl använda de flydda goda årens ymniga frukter — det har blifvit glömdt under det starka solskenet att de mulna dagarne, under öfverflödet att bristen, under det fredliga lugnet att stormarne dock kunna komma — och de förderfliga följerna häraf hafva på det ena området redan visat sig, och man kan och får ej göra sig säker att de ej skola inträffa också på det andra — och må derföre den nya, af friska krafter förstärkta representationen allvarligen bemöda sig att försöka lyckas att med klok omtanke och utan modlös tvekan kraftigt men varsamt hejda de skadliga verkningar, som redan visat sig, och att bättre än hitintills tillgodose det som alltid skall utgöra vårt lands allra viktigaste intresse — detta är en önskan, hvars uppfyllelse jag tror att denna Kammares samtliga ledamöter i *främsta* rummet böra göra till mål för sin verksamhet under nu börjande representativa tidskifte.

Under viss förtröstan att de skola vara villige att med oss äldre förena sig i våra förnyade sträfvanen emot ett sådant mål och i vårt arbete att i alla riktningar tjena och gagna vårt land, helsar jag Kammares nya ledamöter välkomna ibland oss. — Men då jag ställer denna helsning till dem, som skola ersätta hvad Första Kammarerna af ädla och goda krafter förlorat, sedan den sist var samlad, kan jag ej undgå att också gifva uttryck åt saknaden efter dem som vi måst mista, och deribland i främsta rummet öfver den af oss alla djupt kända förlusten att icke mera se ibland oss den vördnadsvärde man, som, såsom vår då till åren äldste ledamot ännu under den sista riksdagen, utan minskning i sin tankes styrka och klarhet, eller i sin fosterlandskänslas värme deltog uti och spridde glans öfver våra förhandlingar.

Må Första Kammares ledamöter nu och allt framgent lyckas att, med allvar i sin vilja och kraft och ihärdighet i sitt arbete, väl vårda och förkofra allt det myckna goda som nu är vårt lands och vårt folks oskattbara egendom, samt derunder alltid väl häfda denna Kammares framstående ställning inom representationen.

Efter uttalande af dessa önskningar får jag nu förklara Första Kammarernas första sammanträde vid 1879 års riksdag vara öppnadt.

Sedan Herr Ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf Herr Ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen uti 1 § 2 mom. af Kammares ordningsstadga, anmodat Amanuensen i Kongl. Biblioteket Erik Wilhelm Dahlgren att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra Kammares protokoll, äfvensom att

Herr Ordföranden för tillfället anstält kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare, Herr f. d. kaptenen, kommandören af Kongl. Nordstjerne- och Wasaorden, första klassen, C. A. Mannerskantz.

Härjemte får jag öfverlemnna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda, i § 32 Riksdagsordningen föreskrifna granskning af fullmakter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit aflemnade; äfvensom jag har äran meddela, att Hans Maj:t Konungen i morgon, Fredag, klockan 12 på dagen å Kongl. slottet emottager den deputation, som, enligt § 33 Riksdagsordningen, har att hos Konungen begära talman och vice talman för Kammaren.

Stockholm den 16 Januari 1879.

Louis De Geer.

Protokoll, hållet inför Hans Excellens Herr Statsministern och Chefen för Kongl. Justitie-departementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 Januari 1879.

För granskning af de riksdagsmannafullmakter, hvilka, jemlikt 32 § Riksdagsordningen, blifvit den 15 innevarande månad af ledamöter i Första Kammaren till Herr Statsministern aflemnade, hade denna dag bestämts; hvarjemte, till följd af stadgandet i Riksdagsordningens nämnde paragraf, Herr Statsministern anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att vid granskningen närvara; och infunno sig nu, i anvisad lokal inom Kongl. Kanslihuset, af fullmäktige i banken Herrar f. d. Statsrådet, juris kandidaten P. J. von Ehrenheim, Kanslirådet, Friherre A. H. E. Fock och Hemmansegaren Liss Olof Larsson samt af fullmäktige i riksgäldskontoret Herrar Öfverste-kammarjunkaren, Friherre G. S. Åkerhielm, sekreteraren Per Samzelius och Godsegaren Erik Johan Mallmin.

Vid granskningen befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade med undantag deraf, att i dem från Skaraborgs län ett i det stadgade formuläret upptaget ord blifvit mot ett motsvarande ord utbytt; men som denna afvikelse från formuläret icke var af någon på saken inverkan betydelse, ansågos jemväl sistberörda fullmakter kunna godkännas; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren; hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka full-

makter blifvit aflemnade, skulle till Kammaren öfverlemnas samt fullmakterna till bemälda ledamöter återställas.

In fidem

G. Ryding.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka fullmakter blifvit den 15 Januari 1879 till Chefen för Kongl. Justitie-departementet aflemnade.

Stockholms län	Landshöfdingen m. m. W. Stråle.
Östergötlands län	Landtbrukaren Gustaf Andersson i Källstad.
Kronobergs län	Godsegaren m. m. Grefve C. K. J. Posse.
Gotlands län	Öfversten m. m. Friherre E. M. P. von Vegesack.
Kristianstads län	Hofrättsrådet m. m. C. S. Carlheim-Gyllensköld.
Malmöhus län	f. d. Majoren m. m. Ph. B. von Platen.
Göteborgs och Bohus län,	Konsuln P. Olsson.
	f. d. kaptenen m. m. F. L. S. Hederstjerna.
	Godsegaren Grefve Carl Trampe.
Elfsborgs län	Civilingenjören m. m. O. E. Carlsund.
Skaraborgs län	f. d. Kaptenen m. m. G. von Braun.
	Godsegaren Friherre F. Ph. Hierta.
	Grefve Gilbert Hamilton.
Örebro län	Godsegaren O. Evers.
	Godsegaren m. m. J. Lindström.
Vestmanlands län	Bruksegaren m. m. O. A. Robson.
	f. d. Ryttmästaren m. m. H. S. Tham.
	Bruksegaren m. m. G. H. Stråle.
Gefleborgs län	Bruksidkaren, filosofie doktorn L. M. Wærn.
Westernorrlands län	Bruksegaren m. m. J. E. Gavelius.

Enligt 2 § uti ordningsstadgan för denna Kammare, verkställes upprop af Kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Hans Excellens Herr *Björnstjerna*,
 Grefve *Lagerbjelke*,
 Grefve *Mörner, Axel*,
 Friherre *Adelswärd*,
 Grefve *Mörner, Oscar*,
 Herr *Sjöbring*,
 Grefve *Spens*,

Friherre Koskull,
Herr Wennerberg,
 " Jöns Pehrsson,
 " Ulfsparre,
 " Lindgren,
 " von Koch,
 " Rappe,
Friherre Ramel,
Herr Schönbeck,
 " Tornérhjelm,
 " Hammar,
Grefve Ehrensward,
Herr Ekman, Johan Jacob,
 " Petersson, Johan,
Grefve Sparre,
Herr Rosensward,
 " Lagerstråle,
Friherre Hamilton,
Grefve Lewenhaupt, Casimir,
Herr Falk,
 " Sundell,
 " Fröberg.

Upplästes följande läkarebetyg:

Att ledamoten af Första Kammaren, Herr Grefve Casimir Lewenhaupt, till följd af ögonsjukdom, är hindrad att i dag bevista Kammarens sammanträde, betygas.

Stockholm den 17 Januari 1879.

H. W. Hülphers.

Med. D:r.

Friherre Åkerhielm: Grefve Gustaf Sparre har lemnat mig i uppdrag att anmäla, att inom hans familj inträffat ett allvarligt sjukdomsfall, som hindrat honom att ännu infinna sig vid Riksdagen.

Herr Hallenborg: Friherre Ramel har uppmanat mig att tillkännagifva, att han på grund af en nära anhörigs frånfälle är förhindrad att tillstädeskomma vid Riksdagens början.

Grefve Posse, Knut: På uppdrag af Landshöfding Wennerberg får jag anhålla om tjenstledighet för honom till den 1 Februari, enär han af viktiga tjensteangelägenheter är hindrad att förr här infinna sig.

Denna anhållan bifölles.

Herr Koch: Herr J. Ekman har bedt mig anmäla, att han

till följd af enskilda angelägenheter måst uppskjuta sin afresa från Göteborg tills i afton, och att han här inträffar i morgon.

Att deltaga i den deputation, som, enligt 33 § Riksdagsordningen, borde till Hans Maj:t Konungen afgå för att begära utnämmandet af Kammarens Talman och vice Talman, utsågos af Herr Ordföranden följande tolf ledamöter:

Herr *Stråle, Wilhelm*, såsom deputationens Ordförande,
Friherre *von Vegesack*,
Herr *Carlheim-Gyllensköld*,
” *von Platen*,
Grefve *af Trampe*,
” *Hamilton, Wathier Gilbert*,
Herr *Evers*,
” *Lindström*,
” *Robson*,
” *Tham*,
” *Wærn, Leonard Magnus*, och
” *Gavelius*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till Kongl. Slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, Herr Stråle, att Hans Maj:t Konungen behagat till Talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna Erkebiskopen, Ledamoten af Kongl. Maj:ts orden m. m. Herr Doktor *Anton Niklas Sundberg* samt till vice Talman f. d. Statsrådet, Kommendören med stora korset af Kongl. Nordstjerneorden m. m. Herr *Pehr Jakob von Ehrenheim*, hvilka i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdagsordningen föreskrifna ed.

Herr Talmannen framträdde och yttrade följande helsningsord till Kammaren:

Mine Herrar!

Då jag genom Konungens nådiga förtroende äfven under denna riksdag blifvit utsedd till Första Kammarens Talman, inträder jag nu återigen i min ansvarsfulla befattning utan fruktan för hennes svårigheter. En redan förvärfvad erfarenhet har nemligen lärt mig, huru de genom edert välvilliga understöd besegras. Med viss tillförsigt väntar jag derföre, efter fullgjordt uppdrag, en förnyad bekräftelse på den sanningen, att mödan i minnet ej mer fortlefver såsom möda, utan såsom vunnen triumf.

Mina erfarenheter och förväntningar kunna emellertid för Eder mine Herrar, icke ega något värde. Af en helt annan vikt är den frågan, hvilken triumf Riksdagen själf i år skall komma att fira.

Utsigterna äro måhända föga lysande, åtminstone synes öfver begynnelsen af vårt arbete hvila en mer än vanligt dyster skugga, emedan det ekonomiska trycket på landets mest betydande näringsgrenar har framkallat allmän förstämning. Ingen svenska folkets målsman lär dock, efter mångårig lycka, vilja stå modlös eller rädlös inför en pröfning, som, huru tung den än kännes, väl må anses för obetydlig i jemförelse med de pröfningar, samma folk under förflutna tider ofta haft att genomgå. Den som ej manligt kan bära en motgång förtjenar aldrig medgång. Hvad som inträffat bör således endast vara oss en helsosam påminnelse om rätt ödmjukhet och derjemte ett stärkande medel för den högsinnade kärlek, som under alla förhållanden vet att sätta fäderneslandets välfärd framför egna intressen. Det finnes kanske, noga räknadt, blott ett verkligt ondt i verlden, och det är egoismen. Striderna mot den fienden måste följaktligen vara de bästa och segrarne, som i dem vinnas, de ärofullaste. Första Kammarren har hittills icke velat stå i sista ledet, då det gäلت att för fosterländsk sak kämpa sådana strider, och skall utan tvifvel äfven hädanefters täfla om äran att i dem få gå främst. Mätte dess fana alltid i Herrens namn bäras frimodigt fram och åtföljas af Hans välsignelse!

Med denna hjertliga önskan förenar jag en vördsam anhållan om det öfverseende, jag så lifligt känner mig behöfva, och om den vänskap som för talmannen icke sällan utgör de långa öfverläggningstimmarnes enda vederqvickelse.

Härefter tillkännagaf Herr Talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att påföljande dag, Lördagen den 18 innevarande månad, klockan elfva förmiddagen sig uti S:t Nicolai eller stadens Storkyrka infinna, samt efter förrättad gudstjänst sig till Rikssalen, enligt § 34 i Riksdagsordningen, begifva, för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela; hvarjemte Herr Talmannen meddelade att, med anledning af denna kallelse, Kammarrens nästa sammanträde blifvit utsatt till klockan $\frac{1}{2}$ 11 påföljande dag.

Herr Talmannen anmälde, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos Kammarren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningsen, som nu upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande riksdag. Stockholm den 17 Januari 1879.

Otto Brakel,

Riddarhussekreterare.

Uppå Herr Talmannens hemställen förklarade sig Kammaren nu vilja anställa val af sekreterare, hvilket val med slutna sedlar företogs; och befans efter valförrättningens slut Riddarhussekreteraren m. m. *Carl Otto Brakel* hafva blifvit till sekreterare utsedd med alla afgifna, eller 77 röster.

Härefter fick Riddarhussekreteraren *Brakel* företräda, under rättades om Kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

E. W. Dahlgren.

Herr Talmannen hemställde, huruvida Kammaren behagade besluta, att nästkommande Måndag den 20 i denna månad företaga val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne, två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, och fyra ledamöter för att jemte Herr Talmannen tillsätta Kammarens kansli och vaktbetjening, hvilket bifölls.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem

O. Brakel.